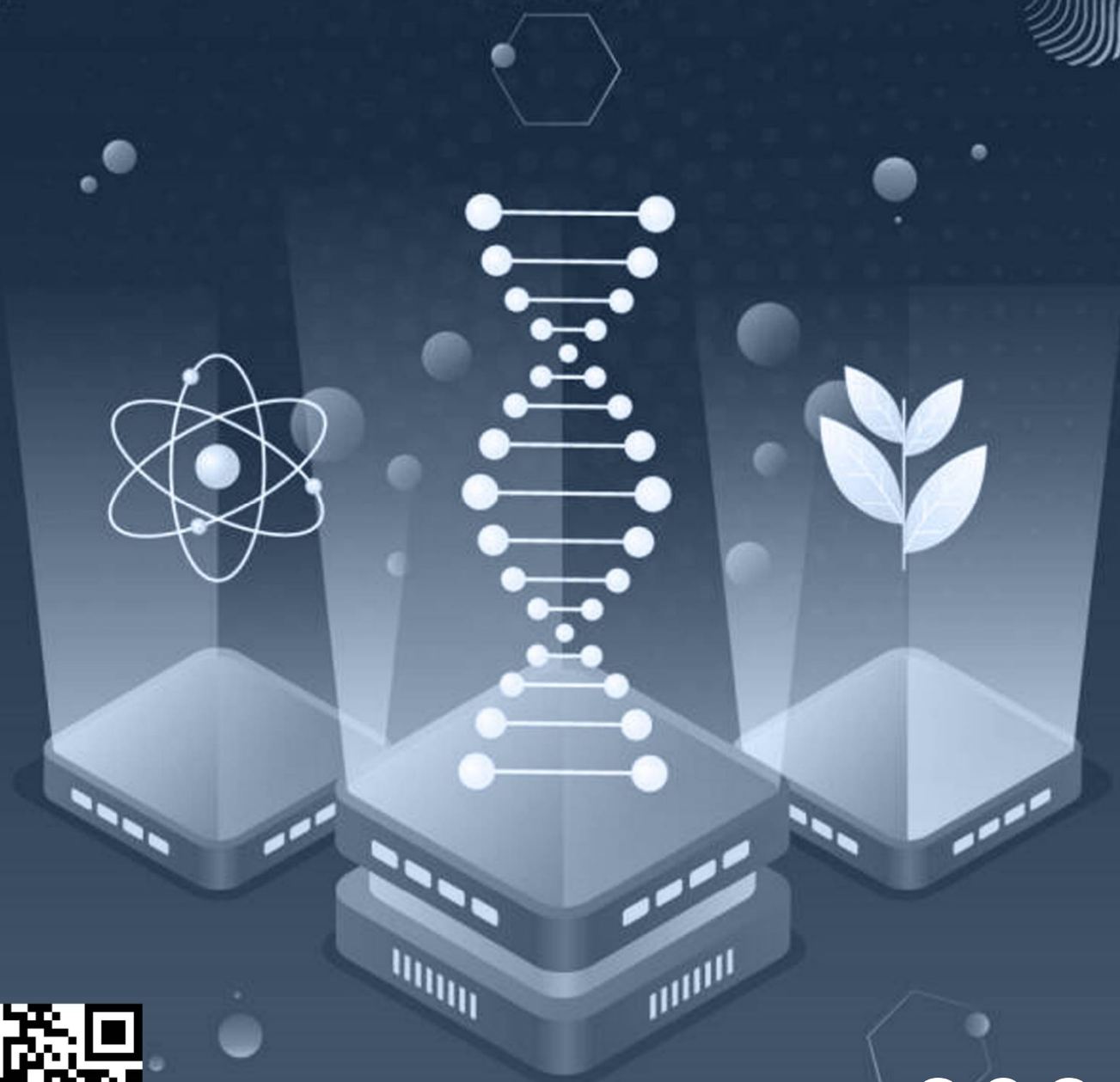

ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

JOURNAL OF MAMUN SCIENCE

Volume 4, Issue 8 **2026**

ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

4 JILD, 8 SON

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»
ТОМ 4, НОМЕР 8

JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»
VOLUME 4, ISSUE 8

TOШKENT-2026

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «MA'MUN SCIENCE» | JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

№8 (2026) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-0000-2026-8>

Бош муҳаррир: | Главный редактор:
Chief Editor:

Matyakubov Umidjon Raximovich
(i.f.d., prof.)

Бош муҳаррир ўринбосари: | Заместитель
главного редактора: | Deputy Chief Editor:

Xudoynazarov Egambergan Madrahimovich
(PhD., dots.)

TAHRIRIY MASLAHAT KENGASHI | EDITORIAL BOARD | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

FILOLOGIYA FANLARI

O'rozboyev Abdulla Durdibayevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Axmedov Oybek Saporboyevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Galiyeva Margarita Rafaelovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Nasrullayeva Nafisa Zafarovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Samarqand davlat chet tillari instituti

Cho'ponov Otanazar Otojovich

Filologiya fanlari doktori (DSc)

Urganch davlat universiteti

Yakubova Matluba Tajibayevna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Matnazarov Javlanbek Kabulovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

TARIX FANLARI

Anatoliy Sagdullayevich Sagdullayev

Tarix fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi Fanlar

akademiyasining haqiqiy a'zosi

Ashirov Adhamjon Azimbayevich

Tarix fanlari doktori, professor,

O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasi Tarix instituti.

Shaydurov Vladimir Nikolayevich

Tarix fanlari doktori, dotsent

Leningrad davlat universiteti Rossiya

Abdullayev Utkir Ismoilovich

Tarix fanlari doktori (DSc),

dotsent Urganch davlat universiteti

Matkarimova Sadoqat Maqsudovna

Tarix fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Timur Pulatovich

Tarix fanlari nomzodi, dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdalov Umidbek Matniyazovich

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),

Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

Yunusxo'jayev Habibulla Zafar o'g'li

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),

Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

PSIXOLOGIYA FANLARI

Shoumarov G'ayrat Baxromovich

Psixologiya fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zosi

Kryukova Tatyana Leonidovna

Psixologiya fanlari doktori, professor

Kostroma davlat universiteti Belorusiya

Karpinskiy Konstantin Viktorovich

Psixologiya fanlari doktori, professor

Grodno davlat universiteti Belorusiya

Urazbayeva Dilbar Abdullayevna

Psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Jumaniyazova Nasiba Ramatillayevna

Psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun

Universiteti NTM

IQTISODIYOT FANLARI

Ruzmetov Baxtiyar

Iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ma'mun Universiteti NTM

Sherov Alisher Bakberganovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Voronsova Yuliya Vladimirovna

Iqtisodiyot fanlari nomzodi

Moskva davlat boshqaruvi universiteti

Jabborov Umarbek Rustambekovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Cho'ponov San'at Otanazarovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Niyazmetov Islambek Masharipovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

PEDAGOGIKA VA FALSAFA FANLARI

Sardor Sharifzoda O'razboy Tabib o'g'li

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PhD), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Adilov Zafar Yunusovich

Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Boltayev Abdurahim Amanovich

Falsafa fanlari doktori, dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Zoirov Erkin Xalilovich

Falsafa fanlari doktori, dotsent

Buxoro davlat texnika universiteti

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun
Universiteti NTM

TIBBIYOT FANLARI

Yuldashev Baxrom Sobirjanevich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Ravshanbek Babajonovich

Tibbiyot fanlari doktori, professor

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Esamuratov Aybek Ibragimovich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Samandarova Barno Sultonovna

Biologiya fanlari nomzodi, dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Tajiyeva Zebo Baxodirovna

Tibbiyot fanlari falsafa doktori (PhD)

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

ILMIY JURNAL TEXNIK KOTIBI

Yunusxo'jayev Habibulla Zafar o'g'li

Ma'mun Universiteti NTM

Журнал включен в перечень ВАК национальных научных изданий, рекомендуемых для публикации
основных научных результатов диссертаций по медицинским наукам постановлением
№ 01-08/3068/17 от 27 сентября 2024 г.

Page Maker | Верстка | Саифаловчи: X. Mirzaxmedov

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz

ООО Тадqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC the city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Phone: (+998-94) 404-0000

TARIX

1.Sabirov Mansur Ruzmetovich.

IX–XII ASRLARDA XORAZMNING YEVROOSIYO SAVDOSIDAGI O‘RNI: TARIXIY VA ARXEOLGIK MANBALAR TAHLILI.....7

2.Xabibullo Xoji Muxammadyusuf Alisher o‘g‘li.

TURKISTONDA QIZLAR TA‘LIMINING INSTITUTSIONAL SHAKLLANISHI VA KUNDALIK AMALIYOTI.....11

3.Reyimbayeva Onaxon Ergash qizi.

XORAZM TAXYASINING QADIMGI DAVRLARDAN BUGUNGI KUNGACHA BO‘LGAN TARIXIY-ETNOLOGIK TARAQQIYOTI.....17

4.Abdalniyazova Moxira Davronbekovna.

XORAZM AHOLISINING HUNARMANDCHILIK AN‘ANALARI VA TRANSFORMATSIYASI (MISGARLIK HUNARI MISOLIDA).....23

5.G‘afurova Mahliyobonu Ulug‘bek qizi.

QADIMGI XORAZM VOHASI AHOLISINING JOYLASHISH XUSUSIYATLARI.....29

6.Tadjiyeva Feruza Jumabayevna.

1838-YILGI XIVA–ORENBURG YOZISHMALARIDA ELCHILIK MAQOMI VA SIYOSIY ISHONCH.....34

FILOLOGIYA

1.Raximova Nargiza Baxshullayevna.

QADIMGI INGLIZ EPIK MATNLARINI ANTROPOSENTRIK TALQIN QILISHNING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI.....39

2.Niyozmetova Ro‘za Rejabboy qizi.

GID-TARJIMONLIK FAOLIYATIDA VERBAL-NOVERBAL VA LINGVOKULTUROLOGIK OMILLARNING MADANIYATLARARO MULOQOTDAGI O‘RNI.....44

IQTISOD

1.Ulug‘muradova Nodira Berdimuradovna.

KICHIK BIZNES SOHASIDA INSON KAPITALI VA MEHNAT MUNOSABATLARINI BAHOLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI VA KO‘RSATKICHLAR TIZIMI.....47

2.O‘sarov Abdulla Davronqulovich.

TURIZM SOHASI BARQAROR RIVOJLANISHINI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISHNING TASHKILIIY-IQTISODIIY MEXANIZMI VA UNING TARKIBIIY ELEMENTLARI.....55

3.Raximov Matqurbon Ravshanbek O‘g‘li.

ENERGIYA SAMARADORLIGIDA YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISHNING STRATEGIK MEXANIZMLARI.....62

4.Raximbaev Musobek Komiljon o‘g‘li.

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA OLIY TA‘LIM MUASSASALARIDA AKADEMIK JARAYONLARNI BOSHQARISHNING IQTISODIIY MOHIYATI VA ZARURATI.....67

5.Latipov Xursandbek Durdiboy o‘g‘li.

TASHQI SAVDO INFRATUZILMASINING XORIJ MAMLAKATLARI TAJRIBASI VA UNI MINTAQA IQTISODIYOTIDA QO‘LLASH IMKONIYATLARI.....71

6.A.Sh.Kuliboyev.

TIBBIY XIZMATLAR BO‘YICHA MOLIYAVIY HISOBOT KO‘RSATKICHLARINING REGRESSION TAHLILI.....76

PEDAGOGIKA

1.Matrizayeva To‘maris Jumamirat qizi.

BO‘LAJAK TARBIYACHILARDA BADIY TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI.....89

PSIXOLOGIYA

1.Shirinov Sardorbek Avazovich.

IJTIMOY TARMOQLARDAGI TAQQOSLASHNING YOSHLAR PSIXOLOGIK FAROVONLIGIGA TA‘SIRI.....94

2.Raximova Mo‘minaxon Zokirjonovna.

KASBIY USTANOVKALARNI SHAKLLANTIRISH ORQALI ONGLI KASB TANLASHNI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....98

TARIX

UDK: 94(575.171)"08/11":339.5(091)

Abu Rayhon Beruniy nomidagi
Ijtimoiy- iqtisodiy fanlar fakulteti

Tarix kafedrası

Stajyor o'qituvchi

Sabirov Mansur Ruzmetovich

Mansur1985@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0009-3970-5861>IX–XII ASRLARDA XORAZMNING YEVIROOSIYO SAVDOSIDAGI O'RNI: TARIXIY
VA ARXEOLGIK MANBALAR TAHLILI<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.23194487>

Annotatsiya: Mazkur tadqiqotda IX–XII asrlarda Xorazmning Yevroosiyo transmintaqaviy savdo tizimidagi geostrategik o'rni yozma manbalar, tarixshunoslik hamda arxeologik ma'lumotlar asosida kompleks tahlil qilingan. Shu bilan birga, arab va fors geograflari hamda sayyohlarining asarlari, zamonaviy tarixshunoslik yutuqlari, Xorazm arxeologik-ekspeditsiyalari materiallari o'zaro qiyosiy tahlil qilinib, mintaqaning xalqaro savdo aloqalaridagi o'rni yoritilgan.

Shuningdek, Xorazmning Volga Bulg'oriyasi, Xazar hoqonligi, Dashti Qipchoq, Eron, Vizantiya va boshqa Yevroosiyo hududlari bilan shakllangan savdo-iqtisodiy hamda diplomatik aloqalari tahlil qilinib, xalqaro savdo yo'llari orqali amalga oshirilgan tovar almashinuvi va madaniy aloqalarning asosiy yo'nalishlari aniqlangan. Tadqiqotda Gurganj, Kot va Mizdahqon kabi yirik shaharlarning savdo-hunarmandchilik markazlari sifatidagi o'rni, urbanizatsiya jarayonlari, hunarmandchilikning ixtisoslashuvi hamda eksport mahsulotlarining xalqaro bozorlardagi ahamiyati yoritilgan. Tadqiqot natijalari IX–XII asrlarda Xorazmning Sharq va G'arbni bog'lovchi muhim tranzit hamda iqtisodiy markaz sifatida Yevroosiyo savdo tizimida tutgan strategik o'rnini tarixiy va arxeologik manbalar asosida ilmiy jihatdan asoslash imkonini beradi.

Kalit so'zlar: Xorazm, IX–XII asrlar, transmintaqaviy savdo, Buyuk ipak yo'li, Ustyurt, karvonsaroy, Gurganj, tarixshunoslik, arxeologik manbalar

Аннотация: В данном исследовании на основе письменных источников, историографии и археологических данных проведен комплексный анализ геостратегической роли Хорезма в трансконтинентальной торговой системе Евразии в IX–XII веках. На основе сравнительного анализа трудов арабских и персидских географов и путешественников, достижений современной историографии и материалов Хорезмской археологической экспедиции освещено место региона в международных торговых связях.

Кроме того, проанализированы торгово-экономические и дипломатические связи Хорезма с Волжской Булгарией, Хазарским каганатом, Дешт-и-Кипчаком, Ираном, Византией и другими регионами Евразии, определены основные направления товарообмена

и культурных контактов. Раскрыта роль таких крупных городов, как Гургандж, Кят и Миздахкан, в качестве торгово-ремесленных центров, процессы урбанизации, специализация ремесел и значение экспортной продукции на международных рынках. Результаты исследования позволяют на научной основе с опорой на исторические и археологические источники обосновать стратегическую роль Хорезма в IX–XII веках как важнейшего транзитного и экономического центра, связывавшего Восток и Запад в торговой системе Евразии.

Ключевые слова: Хорезм, IX–XII века, трансконтинентальная торговля, Великий шелковый путь, Уstyurt, караван-сарай, Гургандж, историография, археологические источники.

Abstract: This study presents a comprehensive analysis of the geostrategic role of Khwarezm in the transregional trade system of Eurasia during the 9th–12th centuries, based on written sources, historiography, and archaeological data. By comparative analysis of the works of Arab and Persian geographers and travelers, modern historiographical achievements, and materials from the Khwarezm Archaeological Expedition, the region's position in international trade relations is illuminated.

Furthermore, the study analyzes the trade, economic, and diplomatic relations established between Khwarezm and Volga Bulgaria, the Khazar Khaganate, Dasht-i Kipchak, Iran, Byzantium, and other Eurasian regions, identifying the main directions of commodity exchange and cultural interaction. The role of major cities such as Gurganj, Kath, and Mizdahkan as commercial and craft centers, urbanization processes, craft specialization, and the importance of export products in international markets are highlighted. The research findings provide a scientific basis, supported by historical and archaeological sources, for establishing Khwarezm's strategic position as a vital transit and economic hub connecting East and West in the Eurasian trade system during the 9th–12th centuries.

Keywords: Khwarezm, 9th–12th centuries, transregional trade, Great Silk Road, Ustyurt, caravanserai, Gurganj, historiography, archaeological sources..

KIRISH

IX–XII asrlarda Movarounnahr va Xorazm Yevroosiyo qit'asining iqtisodiy, madaniy va savdo chorrahasida joylashgan eng qudratli markazlardan biriga aylandi. Sayoh va geograf Al-Istaxriy Xorazm va Movarounnahrning iqtisodiy salohiyatini baholab: "Movarounnahrning o'zida ishlab chiqariladigan moddiy boyliklar shunchalik mo'лки, bu yerning aholisi boshqa mamlakatlardan mahsulotlar olmasdan ham o'z ehtiyojlarini qondira olardilar", deb ta'kidlaydi [1]. Xorazmning jug'rofiy o'rni – bir tomondan Sharqiy Yevropa va Volgabo'yi dashtlari, ikkinchi tomondan Xuroson, Eron, Yaqin Sharq va Xitoy bog'lovchi tranzit yo'llar chorrahasida joylashgani – uning transmintaqaviy savdo tizimidagi yetakchi o'rnini belgilab berdi. Ushbu tadqiqotning maqsadi IX–XII asrlarda Xorazmning Yevroosiyo xalqaro savdo aloqalaridagi o'rnini yozma va arxeologik manbalar hamda tarixshunoslik materiallarini sintez qilish orqali ilmiy va aniq ko'rsatib berishdan iborat.

TADQIQOT USULLARI

Tadqiqotda tarixiy-qiyosiy, tarixshunoslik tahlili, manbashunoslik sintezi hamda arxeologik-topografik usullardan foydalanildi. IX - XII asrlarga oid arab va fors yozma manbalari (Al-Istaxriy, Ibn Havqal, Al-Maqdisiy, Ibn Fadlan bitiklari) hamda sovet va mustaqillik davri arxeologik ekspeditsiyalari (S.P. Tolstov, A.Yu. Yakubovskiy, M.E. Masson, Ye.Ye. Nerazik, V.N. Yagodin, Yu.P. Manilov tadqiqotlari) taqqoslanib, ilmiy xulosalar chiqarildi.

Xorazmshohlar davridagi savdo yo'llari tarixshunosligini tizimlashtirishda manbalar uchta davrga ajratib o'rganildi:

1. XIX asr oxiri – XX asr boshlaridagi Rossiya imperiyasi va Yevropa tadqiqotlari;
2. XX asr sovet davri kompleks arxeologik-etnografik ekspeditsiyalari;
3. O'zbekiston mustaqilligi yillarida olib borilgan zamonaviy tadqiqotlar.

NATIJALAR

Xorazmning xalqaro savdo aloqalarini o'rganish XIX asrdan boshlanib, A.V. Butakov, V.V. Grigoryev, N.I. Veselovskiy, V.V. Bartold kabi olimlar asarlarida shaharlar va yo'llar tavsifi berildi. Akademik V.V. Bartold "Turkiston mo'g'illar bosqini davrida" asarida ilk bor Xorazmshohlar davlatining ijtimoiy-siyosiy va qisman iqtisodiy sharoitlarini manbalar asosida yoritib berdi [2].

A.Yu. Yakubovskiy 1928–1929-yillarda Ko'hna Urganch va Mizdahqon (Kofirqal'a) shaharlari topografiyasini birinchi marta ilmiy asosda yaratdi. Uning manbalarga tayanib ko'rsatishicha, X asrda Xazar hoqonligi poytaxti Itil shahrida 25 ming kishidan iborat xorazmliklar jamoasi istiqomat qilgan va Ularda 30 ta masjid faoliyat yuritgan. Ibn Havqal ma'lumotiga ko'ra, Xazar podshohining 12 ming kishilik gvardiyasi aynan xorazmliklardan tashkil topgan [3].

1937-yilda S.P. Tolstov boshchiligidagi tashkil etilgan Xorazm arxeologik-etnografik ekspeditsiyasi 40 yildan ortiq vaqt davomida savdo yo'llari va karvonsaroylarni aniqladi.

- Ustyurt yo'nalishi (Shimoli-g'arbiy tarmoq): Ustyurt platosidagi Buloq, Qusbuloq, Belovli, Churuk va Uchquduq karvonsaroylari X–XI asrlarda faol ishlab turgani va Xorazmni Volgabo'yi, Uraloldi hamda Yevropa bilan bog'lagani S.P. Tolstov va V.A. Lohovits tomonidan isbotlandi [4]. 1971–1978-yillarda V.N. Yagodin va Yu.P. Manilov boshchiligidagi qoraqalpoq arxeologlari Ustyurt karvon yo'llaridagi minora, sardoba va karvonsaroylar tizimini atroflicha o'rgandilar [5].
- Janubiy va Transqoraqurum yo'li: Gurganjdan Qoraqum orqali o'tgan janubiy yo'l Xorazmni Mary, Xuroson va Eron shaharlari (Sheroz, Tabriz) hamda Bag'dod, Damashq va Misr bilan bog'lagan. M.E. Masson ta'kidlaganidek, Gurganjning xalqaro savdo mavqeyi Eron karvonlarini doimiy ravishda o'ziga jalb qilgan [6].
- Xitoy va Yevropa bilan savdo: Vizantiyalik va Yevropalik savdogarlar Xorazmdan qimmatbaho toshlar, xushbo'y mahsulotlar hamda ziravorlar olib ketishgan, o'z navbatida bu yerga kashta, naqshli matolar, zargarlik buyumlari va shisha keltirishgan [7]. G'arbiy Yevroosiyo bo'ylab Tana – Saroy – Ustyurt – Urganch – O'tror – Olmaliq transmintaqaviy yo'li faol faoliyat ko'rsatgan [8].

MUNOZARA

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, IX–XII asrlarda Xorazm nafaqat tranzit hudud, balki Yevroosiyo bozorlarini tayyor mahsulotlar bilan ta'minlovchi yirik eksport markazi ham bo'lgan. Al-Maqdisiy va Al-Istaxriy ma'lumotlariga ko'ra, Xorazmdan tashqi bozorlarga qulflar (metallsozlik), kamon va qurol-aslahalar, kemalar, ipak va ip-gazlama matolar (kimxob, mulxam), gilamlar, kiyim-kechak hamda qishloq xo'jaligi mahsulotlari (mayiz, bodom mag'izi, pishloq) chiqarilgan [9].

Mustaqillik yillaridagi tadqiqotlar (Q. Masharipov, I. Jabborov, E.V. Rtveladze, D.A. Alimova, B. Turganov) Xorazmning davlat va shaharsozlik madaniyatini yangi manbalar bilan boyitdi. Prof. I. Jabborov va E.V. Rtveladze ta'kidlaganidek, Xorazmning qulay geografik joylashuvi va rivojlangan shahar madaniyati Volga Bulg'oriyasi, Xazar hoqonligi, So'g'd, Choch va Farg'ona bilan barqaror savdo-iqtisodiy munosabatlarni ta'minlagan [10].

Arxeologik topilmalar (VII–VIII asrlarga oid Xorazm tangalari, qalin devorli xumlar hamda metall buyumlar) Sirdaryo va Amudaryo quyi havzalari, Qozog'iston dashtlari va Uralsherida xorazmlik savdogarlarning doimiy savdo qasabalari va manzilgohlari mavjud bo'lganini qat'iy tasdiqlaydi [11].

XULOSA

O'tkazilgan tadqiqotlarga asos qilib, IX–XII asrlarda Xorazmning Yevroosiyo savdo tizimida strategik ahamiyatga ega bo'lgan iqtisodiy markazlardan biri sifatida faoliyat yuritganini ko'rsatadi. Mintaqaning qulay geografik joylashuvi Sharq va G'arbni bog'lovchi asosiy karvon yo'llari kesishgan hududda joylashgani bilan izohlanadi. Natijada Xorazm xalqaro savdo almashinuvida tranzit hududgina emas, balki mahsulot ishlab chiqarish va taqsimlash markazi vazifasini ham bajargan.

Yozma manbalar hamda arxeologik tadqiqotlar Ustyurt va Qoraqum yo'nalishlari orqali shakllangan savdo tarmoqlari, karvonsaroylar va suv inshootlari xalqaro savdo harakatining

barqarorligini ta'minlaganini tasdiqlaydi. Gurganj, Kot va Mizdahqon kabi shaharlarning iqtisodiy yuksalishi hunarmandchilik ishlab chiqarishining kengayishi va tashqi bozorlar bilan uzviy bog'liq bo'lgan. Ayniqsa, metall buyumlar, to'qimachilik mahsulotlari va boshqa mahalliy hunarmandchilik mahsulotlarining eksport qilinishi Xorazmning savdo salohiyatini yanada mustahkamlagan.

Umuman olganda, tarixiy va arxeologik manbalarni kompleks tahlil qilish IX–XII asrlarda Xorazmning Yevroosiyo savdo aloqalarida muhim iqtisodiy va kommunikatsion markaz sifatida faoliyat ko'rsatganini, savdo yo'llari va shahar infratuzilmasining rivojlanishi esa mintaqaning siyosiy barqarorligi hamda iqtisodiy taraqqiyotining asosiy omillaridan biri bo'lganini ko'rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Al-Istaxriy. Masalik al-mamalik // Masharipov Q. Yu. Xorazmning o'rta Sharq va Yevropa davlatlari savdo markazlari bilan tarixiy aloqalari (X–XV asrlar). – Urganch: UrDU nashriyoti, 2016. – B. 53.
2. Бартольд В. В. Туркестан в эпоху монгольского нашествия / В. В. Бартольд. Сочинения. Т. 1. – Москва: Изд-во вост. лит-ры, 1963. – С. 197–211.
3. Якубовский А. Ю. Феодалное общество Средней Азии и его торговля с Восточной Европой в X–XV вв. / А. Ю. Якубовский // Материалы по истории Туркмене i Turkmenii (МИТТ). Т. 1. – Москва ; Ленинград: Изд-во АН СССР, 1939. – С. 3–5.
4. Толстов С. П. По следам древнехорезмийской цивилизации / С. П. Толстов. – Москва ; Ленинград: Изд-во АН СССР, 1948. – С. 308–315.
5. Манылов Ю. П. О пути Ибн Фадлана из Хорезма через плато Устюрт / Ю. П. Манылов // Советская археология. – 1979. – № 2. – С. 92–100.
6. Массон М. Е. Средневековые торговые пути из Мерва в Хорезм и в Мавераннахр (в пределах Туркменской ССР) / М. Е. Массон // Труды ЮТАКЭ. Т. 13. – Ашхабад: Туркменистан, 1966. – 516 с.
7. Ягодин В. Н., Ходжайов Т. К. Некрополь древнего Миздакхана / В. Н. Ягодин, Т. К. Ходжайов. – Ташкент: Фан, 1970. – 327 с.
8. Федоров-Давыдов Г. А. Искусство кочевников Золотой Орды / Г. А. Федоров-Давыдов. – Москва: Искусство, 1976. – С. 179.
9. Материалы по истории туркмен и Туркмении (МИТТ). Т. 1: VII–XV вв. Арабские и персидские источники / под ред. С. Л. Волина, А. А. Ромаскевича, А. Ю. Якубовского. – Москва ; Ленинград: Изд-во АН СССР, 1939. – С. 202.
10. Хорезм в истории государственности Узбекистана / отв. ред. Э. В. Ртвеладзе, Д. А. Алимова. – Ташкент: Ўзбекистон файласуфлари миллий жамияти, 2013. – С. 101.
11. Турганов Б. К., Алламбергенов С. К. Xorazmning o'rta asrlardagi madaniy-savdo aloqalarini o'rganishda metall buyumlarining roli / Б. К. Турганов, С. К. Алламбергенов // Символ науки. – 2021. – № 5. – С. 48–53.

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE» JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

Maqolani tayorlashda qo'yiladigan talablar:

1. Maqola o'zbek, ingliz va rus tillarida minimal 6 sahifadan iborat bo'lib, Microsoft Word dasturida Times New Roman shriftida 12 kegl, 1 satr oralig'ida, sahifalar barcha tomondan 2 sm qoldirilgan holda bo'lishi shart.
2. Satr boshi - 1,25 sm bo'lib, satrlarni eniga to'g'irlash, so'zlarni boshqa qatorda ko'chirish avtomatik tarzda bo'lishi lozim.
3. Birinchi qator o'ng tomondan muallifning familiyasi, ismi va otasining ismi, ikkinchi qatorda muallifning ish joyi, lavozimi, ilmiy darajasi va unvoni, e-mail va telefon raqami, uchinchi qatorda sahifaning o'rtasida bosh va qalin harflar bilan maqolaning nomi yoziladi. Ushbu ma'lumotlar o'zbek, ingliz va rus tillarda berilishi lozim.
4. Keyingi qatordan o'zbek, ingliz va rus tillarida 60 so'zdan iborat annotatsiya beriladi.
5. Keyingi qatordan 7-10 ta o'zbek, ingliz va rus tillarida kalit so'zlar beriladi.
6. Keyingi qatordan asosiy matn boshlanadi va maqola 4 qismdan iborat bo'ladi: Mavzuning dolzarbligi. Metodlar va o'rganilganlik darajasi. Tadqiqot natijalari. Xulosa.
7. Maqolalar ilmiy ahamiyatga ega bo'lib, ulardagi fakt va fikrlar asoslangan hamda mustaqil ma'no kasb etishi lozim, plagiat holati taqiqlanadi. Muallif foydalanilgan adabiyotlarni aniq ko'rsatishi, olingan iqtiboslarning aniq manbalarini keltirishi lozim.
8. Web of science hamda Scopus tizimidagi jurnallardan iqtiboslar olish maqsadga muvofiqdir.
9. Iqtiboslar matn ichida [1, 25] beriladi. Adabiyotlarning to'liq ro'yxati asosiy matndan so'ng alifbo tartibida ko'rsatilishi lozim.

Требования к оформлению научной статьи:

1. Статьи должны содержать 6 страниц, в формате Times New Roman на Microsoft Word, 12 кегль, 1 см, со всех сторон 2 см.
2. Начала абзаца - 1,25 см, формировать строки по ширине, перенос слов в другой ряд должен быть в автоматическом порядке.
3. В первой строке от правой стороны Ф.И.О. автора, во второй строке место работы, должность, ученая степень и ученое звание, e-mail и номер телефона, в третьей строке по центру страницы прописными буквами жирным шрифтом название статьи. Эта информация должна быть предоставлена на узбекском, английском и русском языках.
4. В следующей строке аннотация из 60 слов на трех языках: узбекский, английский и русский.
5. Со следующей строки ключевые слова 7-10.
6. Далее начинается основной текст. новой текст начинается со следующей строки, и статья состоит из 4 частей: актуальность темы, методы и уровень исследования, результаты исследования, заключение.
7. Статьи должны иметь научное значение, факты и идеи должны быть обоснованными и избежать плагиатства. Автор должен точно указать использованную литературу и ссылку на источники, при помощи которых он выразил свое мнение.
8. Сноски или ссылки должен быть взяты из Web of science, а также системы журналов Scopus.
9. Цитирование приводится в тексте [1, 25] Полный список литературы должен быть указан после основного текста, а алфавитном порядке.

Requirements of the articles submitted:

1. Articles should be at least 6 pages, in Times New Roman, 12 pt., 1 inter.
2. The line head should be 1,25 cm, line spacing, and the words should be automatically moved.
3. The author's full name should be on the first line from the right; the author's place of work, position, academic degree, and academic rank, email address, and phone number should be on the second line; the article title should be centered in bold, capital letters, on the third line. This information should be provided in Uzbek, English, and Russian.
4. An annotation of 60 words in the next line in three languages.
5. Key words from the next row in three languages 7-10.
6. The next line begins with the main text. The main text begins on the next line, and the article consists of four parts: the relevance of the topic, the methods and level of research, the results, and the conclusion.
7. Articles must be of scientific importance and facts and opinions in the article should be well-grounded and have an independent meaning, and they must be free of plagiarism. The author must clearly demonstrate the literature used in his or her opinion, and provide the exact sources of the extracts.
8. Quotes should be from "Web of science" and "Scopus" journals.
9. A complete list of publications should be followed in alphabetical order after the main text. Seals and references should be in the main text [1, 25].